

Møte i Rådmannsgruppen 26. november 2015

Sak 44/2015 Osloregionens areal og transportstrategi - høringsuttalelse

Bakgrunn

Osloregionen har lagt ut på høring «Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen» på høring. Strategien er en revisjon av tilsvarende strategi fra 2008. Høringsfrist er 1. desember.

Osloregionen er en strategisk samarbeidsallianse for 75 kommuner og 4 fylkeskommuner på det sentrale Østlandet, som har som mål å styrke Osloregionen som en konkurransedyktig og bærekraftig region i Europa.

Strategien har blitt utarbeidet gjennom et bredt faglig samarbeid fra de tilsluttede regionene og er behandlet av styre i Osloregionen 16.06.15.

Hovedtrekk i strategien:

Med bakgrunn i regionale og nasjonale planer og analyser beskriver strategien følgende hovedutfordringer som Osloregionen bør ta tak i:

- Klimaendringene blir stadig mer alvorlige. Sammen med redusert økonomisk vekstkraft vil dette kreve endringer i vårt produksjons- og forbruksmønstre, og kreve omstillinger i Osloregionens næringsliv.
- Befolkningen vil fortsatt komme til å vokse, og de eldre vil utgjøre en økende andel.
- Deler av regionen henger etter i å utvikle sterke regionale kjerner, slik strategien fra 2008 legger opp til. En stor andel av veksten de siste 10 årene har skjedd i Oslo med nære omland.
- Omfattende satsing på skinnegående transport er lite bærekraftig hvis den ikke følges opp med en bypolitikk som kanalisere hovedtyngden av fremtidige arbeidsplasser og boliger til områder nær stasjonene.
- Fortsatt vekst i biltrafikken er i strid med nasjonale klimamål om nullvekst i biltrafikken, og gir økende problemer for transporten i byene. Uten et grønt skifte i areal- og transportpolitikken, er det vanskelig å nå klimamålene.

Mål

Målene fra 2008-versjonen av strategidokumentet anbefales videreført, supplert med et nytt delmål om klima:

- Osloregionen skal være en konkurransedyktig og bærekraftig region i Europa
- Utbyggingsmønsteret skal være arealeffektivt basert på prinsipper om flerkjernet utvikling og bevaring av overordnet grønnstruktur.
- Transportsystemet skal på en rasjonell måte knytte den flerkjernede regionen sammen, til resten av landet og til utlandet. Transportsystemet skal være effektivt, miljøvennlig, med tilgjengelighet for alle og med lavest mulig behov for biltransport.
- Osloregionen skal oppfylle nasjonale klimamål innenfor sitt geografiske område.

Strategier

Forslag til strategier er justert, og strukturert under følgende overskrifter:

- En flerkjernet region: Strategier for styrking av de største byene og utbygging av det overordnede regionale transportnett.
- By- og tettstedsutvikling: prinsipper for fysisk byutvikling, uavhengig av byenes/tettstedenes størrelse.
- Naturgrunnlag og blå-grønn struktur: avveininger vekst/vern i by- og tettstedsutviklingen og ivaretagelse av overordnet regional grønnstruktur.
- Godslogistikk: prinsipper for lokalisering og utforming av terminaler, og krav til transportsystemet knyttet til disse.
- Transport: samferdselsprioriteringer i tråd med overordnede mål for regionforstørring, forbindelser til utlandet, tilstrekkelig kapasitet i Oslo- og regionforstørring, fremkommelighet for

næringslivets transporter, styrket finansiering av kollektivtransporten og klimanøytral mobilitet lokalt.

Vurdering

Areal- og transportstrategien er et strategisk dokument, og gir et felles kunnskapsgrunnlag for utvikling av kommunenes arealbruk og prioriteringer av samferdselstiltak. Strategien utgjør blant annet en felles tilnærming om hvilke hovedgrep som bør gjøres innen samferdsel i hovedstadsregionen, som innspill til rullering av Nasjonal Transportplan 2018-2029. Strategien har ingen formell planstatus, og er derfor ikke bindende for lokale, regionale og statlige myndigheters utvikling av arealbruk og transportmønstre.

Strategien bygger på blant annet regional plan for areal- og transportplan for Oslo og Akershus, og Buskerudbyens areal- og transportplan, og støtter opp om disse planene. En satsing på de mellomstore byene i en flerkjernestruktur i Osloregionen samsvarer med gjeldende strategier.

Strategien for Osloregionen er i tråd med både Vestregionens areal og transportstrategi fra 2007, strategien til plansamarbeidet Oslo og Akershus og tilsvarende strategier for Buskerudbyen og Ringeriksregionen. Det er i stor grad de samme prioriteringer av en klar regional flerkjerneutvikling kombinert med en lokal knutepunktsutvikling der vekst primært skal lokaliseres til områder nært viktige kollektivknutepunkt. Alle strategiene bygger opp under å utvikle bærekraftige og konkurransedyktige regioner.

Strategiene viser at nasjonal, regional og kommunal politikk er samstemte. Dette skulle borge bra for å kunne vise at våre regioner og kommuner både ønsker og vil være i stand til å underbygge nasjonale føringer for samordnet areal og transportpolitikk. Dette er viktig signal inn mot prioriteringsdiskusjoner i kommende NTP behandling.

Under omtale av et robust og trafiksikkert hovedveinett (kap 7.4) viser Osloalliansen strategidokument til Østlandssamarbeidets s.k. «Østlandspakke» som innspill til NTP 2018-29. Her omtales de viktigste «korridor»-forbindelsene mellom Oslo og resten av landet. Vestregionen vil påpeke at ny E18 i vestkorridoren er viktig i regional og nasjonal sammenheng og derfor bør omtales som et nasjonalt prioritert prosjekt selv om den inngår som en del av de hovedveier som vil bli avklart som del av bymiljøavtaler/bypakker (Oslopakke3)

Forslag til høringsuttalelse:

1. Vestregionen støtter hovedtrekkene i "Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen".

2. Strategien samsvarer med Vestregionens areal- og transportstrategier.

Vestregionen vil særlig peke på viktigheten av:

- Utvikling av en flerkjernet Osloregion, med flere sterke og konsentrerte byer som supplerer og avlaster Oslo.
- Prinsippet om "rett virksomhet på rett sted" må legges til grunn for all arealplanlegging. Statlige og andre offentlige virksomheter må lokaliseres i tråd med dette.
- Vestregionen vil påpeke at ny E18 i vestkorridoren er viktig i regional og nasjonal sammenheng, og derfor bør omtales som et nasjonalt prioritert prosjekt - jf kapittel 7.4.
- Utbygging av jernbanenettet etter "Østlandsstjerna"-prinsipper, dvs. satsing på både intercity og øvrige grenbaner i Osloregionen, samt ny Oslotunell er nødvendig for å bygge opp sterke byer og knutepunkt utenfor Oslo.
- Billett- og takstsystemene må samordnes bedre på tvers av fylkesgrensene.